

Forslag

til

Lov om ændring af lov om forsvarets organisation m. v.

Fremsat den 24. november 1970 af *Kjeld Olesen, Per Hækkerup, Frode Jakobsen, J. O. Krag, Orla Pedersen og Søgaard.*

§ 1.

I lov nr. 334 af 18. juni 1969 om forsvarets organisation m. v. foretages følgende ændringer:

1. I § 6, stk. 2, affattes 2. pkt. således: „Dækningsstyrken, som omfatter en egentlig stående styrke på 7.000 mand samt visse faglige støtteenheder, skal i videst muligt omfang være beredt til øjeblikkelig indsats.“

2. I § 6, stk. 4, ændres „ca. 65.000“ til: „mindst 65.000“.

3. I § 7, stk. 2, udgår „i et antal af ca. 60“.

4. I § 7, stk. 3, udgår „kystforter og“.

5. I § 8, stk. 2, 1. pkt., ændres „9“ til: „6“.

§ 2.

Denne lov træder i kraft den ....

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Lovforslaget sigter mod den bedst mulige udnyttelse af de midler, der er til rådighed for forsvaret samtidig med, at det bringes i overensstemmelse med et moderne samfunds vilkår.

Dette opnåedes ikke ved vedtagelsen af lov nr. 334 af 18. juni 1969. En fortsat udsættelse af en gennemgribende reform betyder et stadig større misforhold mellem de styrke- og materielmæssige mål og de faktiske muligheder for at indfri dem.

Der bør derfor hurtigst muligt gennemføres en tidssvarende ordning, således at man ikke afventer resultatet af arbejdet i Forsvarskommissionen af 1969, der først kan forventes om flere år.

Lovforslaget bygger på Danmarks medlemskab af NATO, så længe der ikke er fundet et realistisk alternativ. Et dansk forsvar skal betragtes som en del af en større helhed.

Udgangspunktet for forslaget har været den gældende strategi i NATO om „den fleksible imøde-

gåelse“. Man har kunnet konstatere, at der blandt militærsagkyndige og politikere inden for NATO findes forskellige vurderinger af, i hvilken udstrækning en militær konfrontation mellem øst og vest af et noget større format vil kunne finde sted udelukkende med brug af konventionelle våben.

Forslagsstillerne er kommet til den opfattelse, at en konflikt i Centraleuropa begyndende med konventionelle våben meget hurtigt vil udvikle sig og — hvis fredelig løsning ikke er fundet forinden — uvægerlig gå over til brug af taktiske atomvåben. Af denne grund, samt ud fra en politisk vurdering af den sikkerhedspolitiske situation, må muligheden for en sådan bred konflikt anses for at være usandsynlig.

Forslagsstillerne er enige i den vurdering, som er kommet til udtryk bl. a. i den redegørelse, som i september måned d. å. blev afgivet af det sagkyndige udvalg under regeringsudvalget vedrørende Danmarks sikkerhedspolitik: at den mest nær-

liggende udfordring for et dansk forsvar vil være i det „grå niveau“ — den tilstand, der hverken kan betegnes som egentlig krig eller egentlig fred, og hvor der vil være mulighed for forskellige grader af og former for politisk pression. Ligeledes er man enig med sagkyndige om, at de seneste års udvikling af Warszawa-pagtlandenes kapacitet i Østersøen vil kunne gøre det teknisk muligt flere steder samtidigt at foretage pludselige invasionsforsøg, hvis omfang vil være afhængig af angriberens ønske om at udnytte overraskelsesmomentet.

I en vurdering af angrebsmulighederne erkendes det, at der altid vil være en snæver grænse for et dansk forsvars kapacitet og dermed for mulighederne for at virke uden for dansk område.

Forslagsstillerne finder, at dansk forsvars vigtigste opgave må være — som en del af en større helhed — at virke så forebyggende, at det aldrig kommer i brug. Gennem overvågning af dansk område og ved afvisning af krænkelse skal forsaret hævde suveræniteten. I tilfælde af angreb på Danmark skal forsaret umiddelbart kunne imødegå dette, således at andre NATO-styrker kan engageres og kampen fortsættes sammen med disse.

Ved udarbejdelsen af lovforslaget har forslagsstillerne taget i betragtning, at der i de sidste 10 år, hvor 1960-ordningen med dens tilpasninger har været gældende, er sket en række ændringer af de tilgrundliggende forudsætninger. Man kan således nævne de afspændingstendenser, der har kunnet iagttages — sidst i forholdet mellem Vesttyskland og en række Warszawa-pagtlande — endvidere den våbentekniske udvikling, der betyder stadig mere komplicerede våbentyper med deraf følgende forøgede krav til uddannelsen af forsvarrets personel.

Som en konsekvens af den udvikling, som er nævnt ovenfor, må der ske en tilpasning af styrkemålene og materielnormerne. Lovforslaget går ud fra en talmæssig begrænsning af den stående dækningsstyrke i hæren med visse deraf følgende ændringer i materieltildelingen. For søværnets vedkommende ønskes af samme årsager vægten lagt på mindre skibstyper, herunder især motortorpedobåde, fremfor større fartøjskategorier. For flyvevåbnets vedkommende stiles mod en reduktion i antallet af fly samt den størst mulige standardisering.

Forslagsstillerne har regnet med, at dækningsstyrken hovedsagelig skal bestå af personel til frivillig tjeneste, medens lokalforsvaret, der påregnes udbygget, skal omfatte regionale reserveenheder, der tilvejebringes ved indkaldelse af værnepligtige.

Tjenestetiden for personel til pligtig tjeneste kan som følge heraf nedsættes, og der skal ved fastsættelse af varigheden kun tages uddannelsesmæssige — og ikke som nu tillige beredskabsmæssige — hensyn. Man har i øvrigt tænkt sig tjenestetiden delt op i 3 måneders enkeltmandsuddannelse samt 2-3 måneders enhedsuddannelse. Hertil vil komme nødvendige genindkaldelser i de følgende 4 år på i alt 2 gange 14 dage. Forsvarets civilundervisning ophører med sin virksomhed over for de værnepligtige. I stedet udbygger man indsatsen over for frivillige med hensyn til civile uddannelsesmuligheder.

Indtil den foreslåede ordning er gennemført, kan der blive tale om forskellige overgangsordninger, for eksempel at få et nødvenigt antal værnepligtige til at forlænge tjenestetiden mod, at man tilbyder en aflønning, der svarer til de øvrige frivilliges, i den tid, der ligger ud over den almindelige tjenestetid.

Det må tages i betragtning, at en nedsættelse af tjenestetiden for værnepligtige efter den således foreslåede ordning vil betyde et bidrag til en øget produktion og et større nationalprodukt.

Der forudsættes foretaget en gennemgang af virksomheder og institutioner inden for forsaret for at undersøge, om de bør indpasses i den fremtidige ordning. Det overvejes således at nedlægge eller omlægge Forsvarets Bygningstjeneste og lade vedligeholdelsesarbejder udbyde i offentlig licitation. Forsvarets Intendanturkorps' opgaver og rekruttering overvejes. Institutioner, der ikke i væsentligt omfang bidrager til løsning af forsvarrets opgaver, overvejes overført til andre myndigheder. Det gælder bl. a. Geodætisk Institut, Lodsvesenet, Fyrvesenet samt Meteorologisk Institut.

I øvrigt henvises til bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Til nr. 1-2.

Den foreslåede egentlige stående styrke på 7.000 mand forudsættes at bestå udelukkende af frivilligt personel, herunder befalingsmænd. Endvidere forudsættes den at være opbygget som stærkt mobile, pansrede kampenheder med nødvendige førings- og kampstøtteenheder. Funktioner som forsynings-, vedligeholdelses- og sanitetstjeneste m. m. forudsættes varetaget af enheder hovedsagelig bemandede med personel til pligtig tjeneste.

Antallet af brigader og disses organisation og placering er åben for forhandling.

Tilsvarende gælder for lokalforsvaret, der forudsættes udbygget væsentligt og efter andre principper end hidtil.

Til nr. 3-4.

Da et angreb fra søen først vil kunne konstateres ved indsejling på dansk territorium, bør der lægges mindre vægt på større fartøjstyper — bortset fra hvad der er nødvendigt til overvågningsopgaver.

Også af personelmæssige og driftsmæssige grunde må det overvejes at afskaffe typer af „Peder Skram“-klassen og delvis typer af „Triton“-klassen. Spørgsmålet om u-bådes fortsatte anvendelse må tages op. Der bør ske en forøgelse af antallet af motortorpedobåde.

Ændringen af stk. 3 indebærer en nedlæggelse af de meget sårbare landforter, idet man forudsætter deres opgaver, herunder sikring af minespæringer, varetaget af mobile raketenheder.

Hvorvidt der fortsat skal udskrives værnepligtige til søværnet må afhænge af en undersøgelse af, om visse funktioner, der ikke forudsætter længere

uddannelse, med fordel kan varetages af personel til pligtig tjeneste. De pågældende forudsættes i givet fald at skulle have samme tjenestetid som værnepligtige udskrevet til hæren.

Til nr. 5.

Der stiles mod et antal af egentlige kampfly på 72, samtidig med at den størst mulige standardisering tilstræbes. Det bør overvejes at nedskære antallet af flyvestationer, idet hensyn dog må tages til, at man i en given situation skal kunne modtage allierede fly. Der bør endvidere skaffes muligheder for at kunne anvende provinslufthavne og andre steder, hvor „Draken“-flyet kan anvendes med sin korte start- og landingsdistance.

Hvorvidt der fortsat skal udskrives værnepligtige til flyvevåbnet må afhænge af en undersøgelse af, om visse funktioner, der ikke forudsætter længere uddannelse, med fordel kan varetages af personel til pligtig tjeneste. De pågældende forudsættes i givet fald at skulle have samme tjenestetid som værnepligtige, udskrevet til hæren.

Bilag.

I dette bilag opføres i venstre spalte de i lovforslagets § 1 nævnte bestemmelser i den nugældende formulering, medens de foreslåede ændringer opføres i højre spalte.

Gældende formulering.

1-2.

§ 6. — — —

Stk. 2. Felthæren organiseres i en operativt afbalanceret dækningsstyrke og i reserveenheder. Dækningsstyrken, som omfatter en stående styrke på ca. 13.000 mand, skal i videst muligt omfang være beredt til øjeblikkelig indsats.

Stk. 4. Felthærens og det lokale forsvars reserveenheder omfatter ca. 65.000 mand.

3-4.

§ 7. — — —

Stk. 2. I flåden indgår en operativt afbalanceret flådestyrke af egentlige krigsskibe i et antal af ca. 60 samt skibe, fartøjer og andet materiel til særlige formål.

Stk. 3. Kystdefensionen omfatter kystforter og kystbatterier samt varslingsanlæg på land.

5.

§ 8. — — —

Stk. 2. De operative enheder omfatter en afbalanceret styrke på 9 kampenheder samt enheder til transport- og redningsformål, kontrol- og varslingsenheder, flyvestationer m. v. De operative enheder skal i videst muligt omfang være beredt til øjeblikkelig indsats.

Lovforslaget.

1. I § 6, stk. 2, affattes 2. pkt. således: „Dækningsstyrken, som omfatter en egentlig stående styrke på 7.000 mand samt visse faglige støtteenheder, skal i videst muligt omfang være beredt til øjeblikkelig indsats.“

2. I § 6, stk. 4, ændres „ca. 65.000“ til: „mindst 65.000“.

3. I § 7, stk. 2, udgår „i et antal af ca. 60“.

4. I § 7, stk. 3, udgår „kystforter og“.

5. I § 8, stk. 2, 1. pkt., ændres „9“ til: „6“